



עלון מס' 2



המרכזיה החינוכית הארצית

המינהל לחינוך התיישבותי, פנימייתי ועליית הנוער

## עלון מס' 2:

כתיבה ועריכה: עדיה הדר

חברי מערכת: ירון תאנה, עדיה הדר, אחיה רובין, מירב גבאי, מירי היימן,  
נטלי בן לולו, ליאת בן שימול, טל לנדאו, מלי שטרייכר, עידית

לזראה

עיצוב כריכה: טל לנדאו

עלון פנימי למחנכי פנימיות

מרכזיה חינוכית ארצית, אגף הדרכה

המינהל לחינוך התיישבותי, פנימייתי ועליית הנוער.



מחנכי ומחנכות פנימיות יקרים,

### "משנכנס אדר מרבים בשמחה":

מחצית השנה חלפה ביעף, בסופה שאלנו את עצמנו ואת החניכים – במה התקדמנו? מה ניתן לתקן? לשפר? ועוד שאלות כהנה וכהנה.

חודש אדר, חודש בו אנו מתבקשים להרבות בשמחה, פעמים הופך לחודש רווי כעסים, חודש בו החניכים

מתרגמים את הקריאה לשמוח לקריאה ל"בלאגן" ... "חיגות" בלשונם.

כדי להמעיט בחינוך ובכדי לתת לחניכים את "החופש" והמרחב לפעול, עלינו לעשות פעולת הכנה. ההכנה הינה תהליך **כלל מערכתי** ואינו תלוי רק בכם- מחנכי הפנימיות.

**אבל!!!** לכם מחנכי פנימיות יקרים, יש את היכולת הטובה ביותר להגיע ללב החניכים ויחד איתם לבנות מהלך בריא המכיל בתוכו שמחה אמיתית.

**בדרך...** יש לחשוב מהן המטרות? מה אנו רוצים להשיג?

לשם כך, יש לחשב "מסלולים", ולהציג בפני החניכים את האלטרנטיבות השונות שעומדות לרשותם.

הצגת האפשרויות מחד גיסא, תביא את החניכים להבנה כי הם אלה שבחרים, ומאידך גיסא תתחום את הבחירה. על החניכים לדעת כי הבחירה אינה אינסופית והאפשרויות העומדות לרשותם, הן בגדר תחומה, שאינה ניתנת ל"פריצה".

**זכרו!**

אתם הדמות החינוכית שהחניכים רואים. מכם הם לומדים, מקבלים. אליכם הם באים לבקשת עזרה. מכם הם מצפים להבנה והכלה.

**בעלון "אבני דרך" זה** תמצאו תכנים ערכיים וחינוכיים שיוכלו להיות לכם לעזר.

בכל עלון יופיע **סיפור** עם נקודות לדיון, **רעיונות למשחקים ומתודות של העשרה**, **סרטון** מומלץ עם נקודות למחשבה ופינה מיוחדת בשם **"מחנכים מהשטח"** ובה תיאור של יוזמה חינוכית מיוחדת.

נשמח לשמוע את דעתכם ולקבל כל משוב והארה, כגון: האם יש לדעתכם נושאים נוספים שיש להוסיף בעלון? המעוניינים להגיב ... ראו פרטים בסוף העלון.

מקווים שתיהנו ותודה לצוות מנחי המרכזייה החינוכית השותפים בתהליך.

המשך עשיה ברוכה בשמחה!

עדיה הדר

עורכת ומנהלת תוכן

ירון תאנה

מנהל המרכזייה החינוכית

## תוכן העניינים:

### אלף לילה ולילה - סיפור עם הצעות לדין ולפעילות

1----- כוס קפה בהמתנה

רעיונות להתנדבות- הפניות

3----- **שחקו אותה – רעיונות לפעילויות**

הצעה לשני משחקי העשרה "מסיבת ממתקים", "מתוק לי"

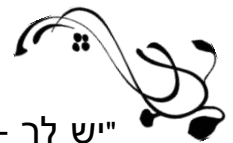
הצעה למשחקי החודש - שתי פעילויות לחודש אדר

4----- **מחנכים מהשטח – פינת היוזמות מהשטח**

יום המעשים הטובים- מכתב ורישום

5----- **סרטון החודש עם נקודות לדין**

5 ----- **ציטוט החודש – משפט מחולל השראה**



יש לך - תן. קשה? אני יודע. אבל תן בכל זאת. ללא תרעומת, מכל הלב. זה חשוב. ניסיון - ומי יודע? אולי בשורת הימים שיגיעו (לא כ"כ מהר), כאשר ישתנה האדם (חייבים להאמין), והוא ייהנה יותר לתת מאשר לאגור. פשוט לא יהיה מסוגל לנהוג אחרת. בינתיים תעניק משלך באורך רוח, עד אשר (חייבים להאמין) יחלוק האדם בשמחה את מה שיש לו".



(יאנוש קורצ'אק)

## כוס קפה בהמתנה

### סיפור עם נקודות לדיון...

באחד מימי החורף הקרים והסוערים, הזמין אותי חבר ותיק לשבת יחד על כוס קפה. נפגשנו על יד ביתו, ובשעה שהלכנו ברחוב עברנו בסמוך לבית קפה קטן שעל הדלת שלו נתלה הפתק "אתם מוזמנים להיכנס, יש לנו קפה בהמתנה". "קפה בהמתנה"? שאלתי את החבר "מה זאת אומרת?"

"אף פעם לא שמעת על זה?" התפלא החבר, ואני הנדתי בראשי לשלילה. "בוא אחרי", הוא אמר לי והצטרפנו אל תור האנשים שעמד מול הקופה. "מה אפשר להציע לכם היום?" שאל הקופאי זוג עורכי דין צעירים שהתבוננו בתפריט. "אני חושב שניקח 3 כוסות קפה", אמר אחד מהם. "שתיים עכשיו, ו-אחד בהמתנה".

הקופאי הנהן, כאילו מדובר בהזמנה רגילה לכל דבר, לקח מהם את התשלום והניח על הדלפק שתי כוסות קפה חם. השניים הודו לו, לקחו את הכוסות ויצאו מהמקום מבלי לחכות לכוס השלישית. הבאים בתור אחריהם היו זוג מבוגר.



"אותה הזמנה כמו תמיד?" חייך הקופאי לעברם. "אנחנו נשמח", ענתה האישה. "אבל תוסיף לנו בבקשה גם שתי כוסות בהמתנה, מזמן לא הוספנו כוסות חדשות." כעבור מספר דקות קיבלו השניים את הזמנתם, וגם התור שלנו להזמין הגיע.

"בוקר טוב!" אמר הקופאי, "איך אפשר לעזור?" "אני חושב שנשמח ל-2 כוסות קפה", אמר חברי. "נשתה אותן כאן". כשההזמנה שלנו הייתה מוכנה, לקחנו את הכוסות שלנו והתיישבנו לשתות אותן יחד. "אתה מוכן לספר לי על מה מדובר?" שאלתי את חברי, אבל הוא רק אמר "חכה ותראה".

השיחה שלנו זרמה, ולפני ששמנו לב חלפו להן קרוב לשעתיים. כוסות הקפה שלנו כבר היו ריקות, אבל אנחנו צחקנו מסיפור משותף, שיתפנו זיכרונות עבר ולא הסתכלנו על השעון אפילו פעם אחת.

בית הקפה כמעט התרוקן מאנשים, כשהדלת נפתחה לפתע ואיש בלבוש בגדים ישנים ובעל מבט עייף נכנס ונעמד בשקט מול הקופה. הוא חשב לרגע ואז שאל בשקט: "ממתנה לי אולי כוס קפה היום?" הקופאי חייך והנהן, מזג לאיש כוס קפה חם והניח אותה לפניו. האיש הודה לו, לקח את הכוס והלך.

איש מלבדנו לא הביט ברגע הזה, שנראה היה שגרתי מאוד בבית הקפה הזה, אבל אני לא הצלחתי שלא להתרגש מהמחווה הקטנה הזו.

" כל מי שרוצה יכול לשלם עבור כוס קפה שתגיע למישהו אחר, מבלי לגרום לו לתחושה לא נעימה ". אמר לי חברי שראה את הבעת הפנים שלי. " כוס הקפה פשוט ממתינה למי שמעוניין בה, ומי כמוני יודע שלפעמים כל מה שאדם צריך ביום קר הוא כוס קפה חמה ".

כשקמנו ועמדנו לצאת אל הרחוב, עצרתי לרגע וחזרתי אל הקופה. " אפשר להציע לך עוד משהו? " שאל הקופאי. " רק רציתי לקנות עוד כוס קפה אחת ", הוצאתי את הארנק מהכיס שלי והנחתי שטר על השולחן. " בהמתנה, אם אפשר"<sup>1</sup>.

## הצעה לפעילות ורעיונות לדין ומחשבה:

- ♥ הסיפור עשוי להוות פתיח או סיום לפעילות בנושא נתינה או חסד.
- ♥ קיימו דיון על חשיבות הנתינה, עזרה לזולת.
- ♥ העלו עם החניכים הצעות יישומיות, להתנדבויות או פעילות חסד (קצרות טווח ו/או ארוכות טווח).



### מחפשים רעיון להתנדבות?

← [יום המעשים הטובים- רישום \(וראו מכתב בעמ' 4-5\)](#)

← [התנדבות בישראל - המועצה הלאומית להתנדבות בישראל.](#)

← ["לאורו נלך"- חוברת הפעלות- מינהל חברה ונוער.](#)

<sup>1</sup> הסיפור היפה הזה מבוסס על יוזמה אמיתית מצד מספר בתי קפה ברחבי העולם, שהחליטו לסייע למי שאין בידו האפשרות לרכוש כוס קפה בתחילת היום או בסופו.



## שחקו אותה...

בכל פעם נציג בפניכם רעיון קטן לפעילות. גם אתם מוזמנים בהחלט לשלוח אלינו רעיונות קצרים ומקוריים על מנת שנעשיר אחד את השני...

## מסיבת ממתקים

יושבים במעגל, כל משתתף מוגדר בשם של ממתק למשל שוקולד, ביסלי וסוכרייה. כשהמדריך אומר בכל פעם שם של ממתק אחר והמשתתפים המוגדרים בשם זה מתחלפים במקומות וכשהוא אומר מסיבת ממתקים, כולם מתחלפים תוך כדי סיבוב. ניתן להוציא כיסא ומי שנותר אומר שם של ממתק.

## מתוק לי

נחלק את הקבוצה לשתי קבוצות. בכל קבוצה נבחר "שומר". כל קבוצה תקבל חבילת שוקולד שעליה השומר צריך להשגיח (יש להחביא את השוקולד במקום שחברי הקבוצה יחליטו). על כל קבוצה לנסות ולהגיע אל השוקולד של הקבוצה השנייה. הקבוצה שמגיעה ראשונה לחפיסת השוקולד, מנצחת.



**משחקי החודש**  
**פורים - הצעות לפעילויות**  
*חידון מקוון לפורים*  
*אני והמסכה שלי - פעילות*

# מדברים מהשטח

## פינת היוזמות המיוחדות...

**יום המעשים הטובים, מכתב מאת רון פרייזלר - מנהל אגף חינוך והדרכה במינהל**

**הנדון: שילוב כפרי הנוער והפנימיות בפעילות יום מעשים טובים -  
ביום שלישי, א ניסן תשע"ז 28 מרץ 2017**

שלום וברכה,

יום מעשים טובים הוא יום בינלאומי המתקיים מזה עשור ובמהלכו העלה למודעות את המעשים הטובים לראש סדר היום הציבורי, בישראל ובעולם. הפצה של עשיית הטוב היא מבורכת, ראויה ונחוצה לכולנו.

ביום מעשים טובים כולם שותפים: נשים וגברים, צעירים ומבוגרים, יחידים וקבוצות, עמותות וחברות מסחריות, מאמיני כל הדתות - כולם מתלכדים כגוף אחד, למטרה המשותפת של עשיית טוב למען האחר והסביבה.

המיזם חצה גבולות והפך לגורם בינלאומי מאחד בזכות הפשטות שבו ובשל היכולת של כל אחד להתחבר אליו ולקחת חלק ביוזמה.

יום מעשים טובים, הינו פרויקט הדגל של עמותת "רוח טובה" המחברת גם בשוטף בין כל אדם או קבוצת אנשים המבקשים לתת מעצמם, לבין עמותות וגופים, ללא מטרת רווח, הזקוקים לסיוע אנושי. בעמותה מאמינים שאם כל אדם ייקח אחריות על שיפור קהילתו וסביבתו – בהתאם לנטיית לבו וליכולותיו – תהיה לכולנו חברה מלוכדת וטובה יותר.

כבכל שנה, מוזמנים כפרי הנוער לקחת חלק ביום זה, זו הזדמנות נהדרת להפוך את החיבור למסורת ולהרחיב משמעותית את מספר הפרויקטים המתקיימים ביום זה במסגרת שיתופי הפעולה, לייצר פעילות ייחודית במוסדות וליצור הזדמנות לפעילות משותפת של קבוצות מתנדבים ובני הנוער ולהיטיב ולו במעט לפנימיות.

בין הפעילויות השנה ניתן למצוא פעילויות חווייתיות, פעילויות העשרה ולמידה (חונכות או קורס בתחום ההתמחות של החברה), פעילות התנדבותית משותפת לטובת צד שלישי, ופעילות לוגיסטית לשיפוץ מבנים, ציורי קיר, שיקום גינות ועוד. ההעדפה היא לפרויקט משולב פעילויות.

אנו מזמינים כל מוסד לקיים את התהליך הפנימי שלו לקבלת החלטה על פרויקט/פרויקטים העונה/ עונים על צרכי המקום (הפעלות, העשרה, שיפוצים). לאחר קבלת ההחלטה הפנימית, תתבצע פנייה עצמאית של כל מוסד בבקשות לקיום פרויקטים שונים ביום זה. ביום זה תספק העמותה עבור מימוש הפרויקטים השונים קבוצות של מתנדבים מתאימים, ציוד נדרש (בהתאם לפרויקט), מתנדבים מקצועיים וכיו"ב.

**כיצד ניתן להשתתף בפעילות ?**

**1. התנדבות תלמידים וצוות ביום מעשים טובים.**

קבוצות ויחידים המעוניינים לקחת חלק ביום מעשים טובים, להתנדב ולעשות טוב -

מוזמנים להירשם באתר ה"רוח הטובה" בקישור:

<http://join.good-deeds-day.org.il/volunteer>



במהלך החודש הקרוב הצוות של ה"רוח הטובה" יתחיל ביצירת קשר עם המתנדבים ולהציע דרכים ורעיונות התנדבות.

## 2. בקשות למתנדבים עבור כפרי הנוער והפנימיות.

פנימיות וכפרי נוער יפנו בקישור לעיל באמצעותו יוכל כפר הנוער/פנימייה לבקש השתלבות מתנדבים בתחומים שונים, כדוגמת: הפעלות מעשירות לתלמידים, צביעה וחינוך חדרים, מבנים, ציורי קיר, פעילות חינוכית, הרצאות וכו'. העמותה תעשה את מירב המאמצים לאתר מתנדבים מתאימים לצרכים במוסדות.

הערה: פרויקטים לוגיסטיים (חינוך וצביעה) יתאפשרו השנה רק אם תימצא חברה עסקית שתקח על עצמה הן את ההתנדבות והן את העלויות. המעוניינים הקדימו להירשם ולהזין פרויקט מותאם דרך הקישור לעיל ולמלא את כל הצרכים הלוגיסטיים.

המעוניינים במתנדבים מוזמנים להירשם באתר "יום מעשים טובים" ולפרט את הצורך הקיים בכפר, בקישור להלן: <http://join.good-deeds-day.org.il/project>

"יום מעשים טובים" יתקיים השנה ביום שלשי, א ניסן תשע"ז, 28 מרץ 2017.

הירשמו לפעילות והיערכו להיות שותפים ביום הארצי של עשיית הטוב "יום מעשים טובים" וליהנות מתוצריו החינוכיים, הלימודיים והמעשיים בכפרי הנוער והפנימיות.

**לפרטים ורעיונות נוספים – כנסו בלחיצה על הקישור להלן: [לאתר יום מעשים טובים](#)**

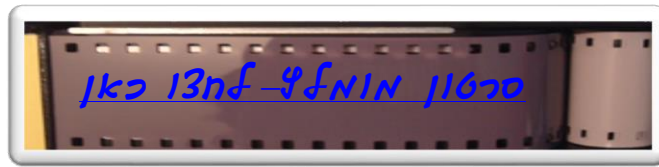
בברכה,

לייקה חיאט  
ממונה על תכניות חינוך והדרכה

רון פריזלר  
מנהל האגף

העתק: ד"ר בני פישר, מנהל המינהל  
מפקחים  
גבי ענת זמל, ממונה חינוך חברתי קהילתי לתלמידים ונוער

## סרטון החודש



### רעיונות לדיון ופעילות:

- ♥ הקטע בו צפיתם הוא ניסוי חברתי על משמעות הנדיבות והנתינה – מה הרגשתם כשצפיתם בו? כיצד אתם הייתם מגיבים?
- ♥ ספרו על מקרה שמישהו העניק לכם או שאתם הענקתם למישהו אחר, כיצד הוא הגיב או הגבתם?
- ♥ הציגו בפנטומימה, סיטואציה של נתינה.

### ציטוט החודש (ניתן להכין כצ'ופר)

"היה אתה השניו"

אתה רוצה לראות בציטוט

(מהאטמה גנדי)

### סיפור של העלחה



בואו ואספר לכם סיפור של העלחה. העלחה של גרעין קטן ובודד, צהוב היה הגרעין לא מושך במיוחד, חבריו אף לא העריכוהו על הכוחות שטמן בחובו עד ש... ראה אותו אדם וחשב, מה אעשה? בשמחה רבה חימם שמן והכניס לסיר. הרעש והפיצוץ היה אדיר. מה רבה הייתה ההפתעה. אנשים לא האמינו למראה ולטעם בכלל. דרך החימום נגלה הפוטנציאל. הגרעין שלא משך אף אחד הפך לטעים ויפה במיוחד. זכרו: הלקח ברור, הכוח הגדול שטמון בפירור רק תנו... מעט חימום.



חברים יקרים! נשמח לקבל מכם, רעיונות, טיפים, לפעילויות, יוזמות חדשות וכל נושא רלוונטי לחוברת זו.

למעוניינים נא שלחו לדוא"ל: [adayah@kfar-olami.org.il](mailto:adayah@kfar-olami.org.il)